

Yetsi-ni udhelha Pabluha ge ka benne ria leke Jesucristuha se'eke lhe'esi Éfeso

¹ Neti Pablo ankaa apóstol ge Jesucristuha. Tata Do Yebáha-ba bedá lebie kini akaa apóstol. Naa ridhelhaa yetsi-ni gele, lebi'i ka benne chi ankale ge Tata Do Yebáha lhe anágaba chi rudo tsitsile tisa ge Jesucristuha, delába lebi'i ka benne se'ele lhe'esi Éfeso-na. ² Xxudiri'i do yebáha lhe Jesucristu benne anke Xxanari'iha lhe, lake edá leke aka lenke le lhe use'eke le xen su lasi lhe.

*Tata Do Yebáha rutebie elha tse ge ka benne
chi ria leke Cristuha*

³ Xxeniba ra le Tata Do Yebáha Xxudi Jesucristu benne anke Xxanari'iha. Benneha chi benie kini saría tsena ri'i, betebie iyába elha tse daa yebáha geri'i de chi babari'i len Jesucristuha. ⁴ De chi babari'i len benneha, de nuha nna attili lani kwe yiesi lo yu-niha chi bekwe Tata Do Yebáha ri'i kini akari'i nari xú lhe itá su arlobie lhe. ⁵ De ukanie geri'i, de nuha nna ttuha-li chi ga'ananie edíbie ri'i kini eyakari'i xi'inie de nu gwate Jesucristuha, kumu aníha-ba chi bedá lebie unie. ⁶ Aníha ben Tata Do Yebáha kini ri'i uinri'i ki inná xxeni lebie de nu tse bedá lebie betebie geri'i de chi babari'i len Xi'inieha, delába benne raka xxattanie geeha. ⁷ Kumu reni belali benneha utixe geri'i kini bese'e lhaari'i

lhe bixú elha xen lasi ge ka tulha geri'i lhe. ꞑGwaluyúruuga, análi xxeni anka elha tse bete Tata Do Yebáha geri'i, ⁸ bete tame iyá looba elha yuu lhe elha rieni geri'i lhe! ⁹ Aníha benie kini tte denri'i nu chi ga'anie unie, delába nu labí chi yuri'i ttuha, benbe attiba chi bedá lebie unie. ¹⁰ Nu chi ga'anie unie, uinbe nuha atti chi tadona sá akana. La'ania nna ottupe iyá tteba nu se'e yebáha lhe nu se'e yiesi lo yu-ni lhe, nianna utebie kana lasi ná Cristuha kini benneha nna innabie kana.

¹¹ Ri'i de babari'i len Cristuha nna ralhari'i dhiri'i nu ute Tata Do Yebaa benne runie iyá tte attiba rakaba lebie, kumu ttu ga'analanie gaxie ri'i kini akari'i gebie. ¹² Aní ben Tata Do Yebáha kini ri'itu, ka nu sisi'a tte bexxen letu ge Cristuha, uintu kini inná xxeni lebie. ¹³ Anágaba lebi'i chi biyieninle ge nu anka gwalí, delába biyieninle ka tisa tse, ka nu rigixxi'akana gasina uinle kini lhaale. Nianna lebi'i ugía lele ge Cristuha. De nu gwate benneha nna bisia Espíritu ge Tata Do Yebáha latile, delába Espíritu chí ree utebie gele. Benneha bisiabie beya'ane latile kini aníha nna ule'e deki chi ankale ge Tata Do Yebáha. ¹⁴ Espírituha nuha runna liibie deki gwalíba dhiri'i nu tse chi ralhari'i dhiri'i. Dhiri'i nuha ganna chi bisia sá ulhuxa Tata Do Yebáha odilábie ri'i, delába ri'i ka benne chi ankari'i gebie. Aníha kini ri'i uinri'i ki inná xxeni lebie.

Pabluha rinnabe len Tata Do Yebáha ge ka benne chi ria leke Cristuha

¹⁵ De nuha nna neti tti binaa deki chi ria lele ge Jesús benne anke Xxanari'iha lhe binaa deki

gwa rakabinle ge iyá tte ka benne chi ankake ge Tata Do Yebáha, ¹⁶ debá la'ania nna kua rexxaba lasia le, labí rudú siia rugwea bie ixkixaru gele atti rilhapia tisa lenie. ¹⁷ Rinnabaa kini Diosi ge Jesucristu benne anke Xxanari'iha, delába Xxudiri'i benne ra xxeni leeha, rinnabaa lenie ki utebie Espíritu geeha lenle kini benneha nna utebie elha yuu gele lhe unie kini tte denle lhe. Aníha kini lebi'i uinbia tselee. ¹⁸ Rinnabagabaa lenie idhalie ikile kini tte denle ge nu chí xen lele dhile de uxie le lo neda geeha, lhe anágaba kini tte denle deki yalhá xxeni anka nu tse utebie len ka benne chi ankake gebie. ¹⁹ Anágaba rinnabagabaa lenie kini tte denle gasina ra tsitsi xxatta lebie lhe gasina rixúnie nu ra tsitsi leeha kini raka lenie ri'i, delába ri'i ka benne chi ria leri'e. Nu ra tsitsi xxatta leha-gaba nuha, ²⁰ bele'ebie lhe bixúnie tti belhidhe Cristuha lo elhuttiha, nna bedobie benneha daka ná banie ata doe yebáha. ²¹ Bedúbie benneha kini innabie iyá xea ka nu ra xxeni lekani lhe ka nu ra tsitsi lekani lhe. Anágaba innabiagabe iyá ka nu loni lhe iyá ka nu rapakana lo neda lhe nuxaba attu nu ra xxeni leni lhe, sila se'ekana gwetsáha lhe sila se'ekana yiesi lo yu-ni lhe. Laa suna ka nu se'e nnannaga innabie, anágaba innabiagabe ka nu si daa lhe. ²² Iyába nu se'e betebie kana lasi ná Cristuha kini benneha innabie kana lhe bedúgabe benneha kini ake nu loni ge ka benne chi ria leke bie. Attiba ikiri'i-ni rinnabiana itúba latiri'i, aníha-gaba ruin Cristuha. ²³ Cristuha anke iki ka benne ria leke bie; ka benneha nna ankake attiba latie. Labie nuha runie kini ka benneha rakake ida'a kumu labie runie kini iyá

tte nu se'e rakana ida'a.

2

Tata Do Yebáha redába lebie rodilábie ri'i

¹ Lebi'i ttiba ttu nu yatti ankale tti rekile ruinle tulha lhe tti rekile ruinle iyába nu satsa lhe. ² Nuníba benle ugwekile itú ttuha. Benbale attiba ruin ka benne se'e yiesi lo yu-ni. Benbale nu raba nu xzegwi rinnabiana adí ka espíritu satsa, ka nu labí rilenri'i rekikana lo be, delába nu xzegwi ruinna sina lhe'e lasto ka nu abittu rudokana tisa ge Tata Do Yebáha. ³ Aníha-gaba ben iyári'i itú ttuha; benbari'i nu satsa retaba leri'i. Bedobari'i tisa ge nu rakaba le bela latiri'i-ni uinna lhe nu resiaba lhe'e ikiri'i lhe. De nuha nna la'ania chiba ga'anani Tata Do Yebáha dhiri'i elha disa tsitsi utebie attigaba luesi elha disa dhi adí ka benne se'e yiesi lo yu-ni. ⁴ Ttaka Tata Do Yebáha anke benne ratua xxatta lebie nna yalhá ukanie geri'i. ⁵ Laxkala atti sa rekiri'i ankari'i attiba ttu nu yatti de ruinri'i tulha, la'ania nuha beyoin banie ri'i itupa len Cristuha, tti beyaka ben benneha lo elhuttiha. Laxkala lebi'i de bedába le Tata Do Yebáha nna gwa bodilábie le. ⁶ Anágaba atti belhidha Tata Do Yebáha Cristuha lo elhuttiha, attisidigaba itupa lenri'i benneha nuha beyadhari'i lo elhuttiha nna benie kini tse'eri'i len benneha yebáha. ⁷ Aní benie kini ule'enie ka nu si daa nu tse redá lebie rute tame geri'i de chi babari'i len Cristuha. ⁸ Kumu lebi'i, de bedába le Tata Do Yebáha nna gwa bodilábie le. Bodilábie le de ugía lele gebie, laa kwinaga lebi'i benle ttu bixa ki lhaale. ¡Ko'o!

Tata Do Yebáha kwentaba bodilábie le. ⁹ Laa de ruingari'i bixa ttu nu tse nna rodilábie ri'i. jKo'o! Sinuki de redába lebie nna rodilábie ri'i. Aníha kini abittu tse'eri'i innári'i deki de ruin tsebari'i nna gwa rodilábie ri'i. ¹⁰ Kumu labe benie ri'i lhe chiba ankanie ri'i ki uinri'i nu anka tse de babari'i len Jesucristuha, delába nu tse chi bedha'ane ttuha uinri'i.

Ka benne Israel lhe ka benne abittu ankake nu Israel lhe, bose'e tse Cristuha ke len Tata Do Yebáha

¹¹ De nuha nna lebi'i ka benne dittu, gwalodhú lele attili ulileha labí ruu lo bela latile. Ka nu Israel-ni nna de ruu lo bela latikani, de nuha nna tekinna lále ka nu labí ruu lo bela latikani, kumu de lakana richú lo bela latikani. ¹² Lebi'i labí ankabienle Cristuha la'ania lhe labí babale len ka nu Israel-ni lhe. Anágaba labí len lebi'i bodha'an Tata Do Yebáha tisa deki unie kini saría tsena le. La'ania sun tteba aná se'ele yiesi lo yu-ni, labí bixa ge ruxxen lele, nigaba lanú Diosi gele do la'ania. ¹³ Ttaka nnanna de chi babale Jesucristuha, de nuha nna lebi'i ka nu se'ele idittu len Tata Do Yebáha la'ania, nnanna chiba bibigale gaxxa lenie de reni belali Jesucristuha tti uttieha. ¹⁴ Cristuha benie kini bese'e tse len luesiri'i. Benie kini ri'itu ka nu Israel lhe lebi'i ka nu abittu ankale ka nu Israel, benie kini beyakari'i attisidiba ttúba benne. Utuabie nu risin luesiri'iha kumu nuha rilha'ana lhe'e luesiri'i. ¹⁵ Len elhutti gwate benneha lo ya kurusiha, len nuha ulhida gaabie bia bennabi bodha'an Moisés-ni, delába nu ra loni bipaxa daa lo ka benne uinke. Aníha benie ki bose'e tsebie len luesiri'i, kini delo chupa dhi nna suna

ttu dhiba benne kubi beyonie ri'i de chi babari'i lenie, ¹⁶ lhe lo ya kurusiha bose'e tsebie ixpa dhiri'i len Tata Do Yebáha nna beyonie ri'i attisidiba ttúba benne, nna lo ya kurusiha belhuxa loe nu se'e tilhari'iha. ¹⁷ Bitee utixxi'anie le lebi'i ka nu abittu use'ele gaxxa len Tata Do Yebáha la'ania lhe anágaba len ri'itu ka nu use'etu gaxxa lenie, utixxi'agabanie ri'itu gaxasina ese'e tse len luesiri'i. ¹⁸ Kumu de Cristuha nna lebi'i lhe ri'itu lhe chiba yali lo neda geri'i ki ibigari'i len Tataha, kumu de ttúba Espíritu geeha chi do lhe'e lastori'i.

¹⁹ Laxkala lebi'i, arlo Tata Do Yebáha labíru ankale benne dittu, nigaba benne subi. Lebi'i nnanna chi ankale benne babale len ka benne chi ankake ge Tata Do Yebáha lhe anágaba chigaba ankale benne gebie lhe, ttiba benne lhe'e yo'o chi ankale lenie. ²⁰ Attiba ttu yo'o diana rikuana iki íyya cimientu, aníha-gaba lebi'i diale rideti chiettírule nu bodha'an ka apóstoaal lhe ka profetaha lhe. La kwinaba Jesucristuha nuha anke attiba íyya cimientu nu rugwena xilatti yo'oha, delába ge benneha nuha bele'eni ka apóstoaal le. ²¹ De Cristuha nna itúba yo'oha tseba rikuana nna diana radhana axtaliba isinna akana ttu yotu le'a ge Benne anke Xxanari'iha. ²² Anágaba lebi'i, de benneha nna itupa lenle ka nu Israel-ni, chiba bisinle akale attiba lisi Tata Do Yebáha ata dho Espíritu geeha.

3

Pabluha rigixxi'anie ka benne abittu ankake nu Israel ka tisa ge Jesucristuha

¹ Delo ni'a ge nuní nna neti Pablo tea lisiyya de rekia rigixxi'ania le ka tisa ge Jesucristuha, delába lebi'i ka benne abittu ankale nu Israel. ² Rudhaka lasia chiba yule, Tata Do Yebáha-ba bedá lebie bedha'ane sina-ni len neti, kini anáchu kixxi'ania le ka tisa geeha. ³ Labe bele'enie neti nu chi ga'anie unie, nu labí chi yuri'i ttuha, delába nu chi daya rigixxi'ania le ttu latti lo yetsi-ni. ⁴ Atti ulabale nu dia lo nuní, la'ania nna tte denle deki neti chiba yua nu chi ga'anani Cristuha unie, delába ge nu labí chi yu ka benne itú ttuha. ⁵ Nuní labí chi utixxi'ani Tata Do Yebáha ka benne use'e itú ttuha. Labí utixxi'anie ke attiba runie nnanna rixúnie Espíritu geeha kini rigixxi'anie ka benne ankake apóstol lhe ka profeta lhe, delába ka benne chí ulesie ki uinke sina gebie. ⁶ Utixxi'e ree deki ka nu labí anakana ka nu Israel, de ibababakana len Jesucristuha lhe de tsiaba lekani ge ka tisa geeha lhe, de nuha nna chiba iselakana dhíkana nu ralha ka benne Israel-ni dhike lhe chigaba anakana attisidiba ttúba benne len ka benne Israel-ni, lhe anágaba chigaba selakana kini edí baakana nu chi ra Tata Do Yebáha utebie ge ka benneha. ⁷ De ka tisa ge Jesucristuha nna Tata Do Yebáha bedá lebie betebie len neti kini tsekia kixxi'aya ka tisa-ni. Aní benie kini bele'ebie nu tsitsi ra leeha.

⁸ Meskila neti labí daka, tuttíruba gwexxa dua delo iyá ka benne chi biriesike ki akake ge Tata Do Yebáha, ttaka len netila bedá lebie betebie elha tse kia kini kixxi'ania ka benne abittu ankake nu Israel, delába kixxi'ania ke ge nu anka xxatta tse rute Cristuha geri'i, ⁹ lhe anágaba iyá

tte ka benne kixxi'ania ke ge Tata Do Yebáha, delába benne benie iyá tte nu se'e. Kixxi'ania ke gasina anka nu chi ga'anie unie nu labí chi yu ka benne geni, delába nu tenie gatsi attili lani kwe yiesi lo yu-niha, ¹⁰ kini anáchu ka benne ria leke Cristuha uinke ki iláni ka nu rinnabia lhe ka nu ra tsitsi lekani se'e gwetsáha deki xxeniba anka elha yuu ge Tata Do Yebáha. ¹¹ Atti lanila kwe yiesi lo yu-ni chila ga'anani Tata Do Yebáha aka nuní, nna Jesucristu benne anke Xxanari'iha, benneha bixúnie kini uka nuní. ¹² De benneha nna labí rasinri'i, xen suba leri'i deki gwa yaliba lo neda geri'i kini ibigari'i arlo Tata Do Yebáha de ria leri'i Cristuha. ¹³ De nuha nna rinnabaa len lebi'i abittu eyadi gaale lo neda ge Tata Do Yebáha de ratea ruyúa elha disa de lebi'i, kumu elha disa ratea-ni ixúlana kini saría tsena le.

Pabluha rinnabe len Tata Do Yebáha ge ka benne se'e lhe'esi Éfeso

¹⁴ De nuha nna neti rudachu xibia arlo Tata Do Yebáha, delába Xxudi Jesucristu benne anke Xxanari'iha. ¹⁵ Labie nuha benie iyá tte nu se'e yebáha lhe nu se'e yiesi lo yu-ni lhe. ¹⁶ Rinnabaa lenie kini attiba ra xxeni xxatta lebie, aníha-gaba unie kini Espíritu geeha kweki tsitsie lele, ¹⁷ kini dho Cristuha lhe'e lastole de tsia lele gebie. Rinnabagabaa lenie kini lebi'i, de chi se'e tsitsile rakin ge luesile, ¹⁸ de nuha nna, itupa lenle adí ka benne chi ankake ge Tata Do Yebáha, dhaale tte denle deki yalhá raka xxattani Cristuha gele. ¹⁹ Rinnabaa lenie kini tte denle elha si'i lasi geeha, delába elha si'i lasi nu labí ridaari'i tte denri'i gasina ankana. Ganna chi ute

denle elha si'i lasi geeha, la'ania nna iyába nu anka elha ruin ge Tata Do Yebáha chi dho lhe'e lastole.

²⁰ Tata Do Yebáha ra tsitsi lebie runie sina lhe'e lastori'i. Benneha xxenirula anka nu raka gebie runie attichula nu rinnabari'i lenie, lhe attichula nu rulaba leri'i aka lhe. ²¹ De babari'i len Jesucristuha, de nuha nna iyábari'i ka benne chi ria leri'e, satíaba uinri'i kini inná xxeni le Tata Do Yebáha ttu dia lii. Amén.

4

Ttu dhiba ankari'i de chi babari'i Cristuha

¹ De rekia rigixxi'aya ka tisa ge Jesús benne anke Xxanari'iha, de nuha nna tea lisiyya nna rinnaba ditia len lebi'i gwaltse'e gwaluni attiba dika uinle de chi biyaxile ki akale ge Tata Do Yebáha. ² Gwaluni ge benne abittu ra xxeni lebie lhe latsiru gwalikweki lele, lhe anágaba gwalikweki besi lele lhe. Len elha si'i lasi gwalutto gwaluchía ge luesile. ³ Espíritu ge Tata Do Yebáha unie kini ttúba dhu lele. De nuha nna abittu lha'a lhe'e luesile. Latsiru tse'e len luesile abittu ttilhale. ⁴ Kumu suna ttu dhiba ankale lhe ttúba Espíritu ge Tata Do Yebáha do lhe'e lastole lhe. Anágaba biyaxile kini ge ttúba nu uxxen lele geni ⁵ lhe ttúba benne anke Xxanale lhe ttúba ria lele, lhe anágaba ttúgaba radile inda lhe. ⁶ Anágaba ttúgaba Diosi do anke Xxudi iyá tteri'i lhe. Benneha due iki iyá tteri'i, nu rabe raka lhe anágaba rixúnie iyá tteri'i kini uinri'i sina gebie, lhe dogabe lhe'e lasto iyá tteri'i lhe.

⁷ Ttaka ttu tturi'i, kua bedába le Cristuha betebie elha tse geri'i ki aka geri'i uinri'i sina

gebie. ⁸ De nuha nna lo ka yetsi ge Tata Do Yebáha rigixxi'a ge nu ben Cristuha, lo ka nuha dia ra:

Tti beyapie gwetsáha

dechebie ka benne bedaxxueha

lhe anágaba betebie elha tse ge adí ka benne lhe.

⁹ (Nianna, ¿bí diani tti ra: “beyapie gwetsáha”?)

¿Laaba ganna dienna innána, lade'axa ug-

wadi Cristuha axtaru lhi'u yuha, nianna tti

beyapie gwetsáha-li? ¹⁰ Benne ugwadie axtaru

lhi'u yuha, benneha-gaba nuha beyapie axtaru

gwetsáha kini labie unie ki aka iyá tte ka nu

se'e ida'a.) ¹¹ Lagabe nuha betebie elha tse ge

ttu chupa ka benne kini akake apóstol, adíke

nna akake profeta, adíke nna akake ka benne

tsekike kixxi'ake ka tisa geeha, lhe anágaba

betegabe elha tse ge ka benne kini akake ka

nu uyú tsitsike ka benne chi ria leke gebie, lhe

udhetikanie ka benneha ka tisa geeha lhe, ¹² kini

ka benne chi ankake geeha akake nu ixú ki uinke

sina gebie, kini anáchu nna use'e tsitsike iyá ka

benne chi ria leke Cristuha. ¹³ Aníha kini isin

iyá tteri'i akari'i attisidiba ttúba benne de ttúba

ria leri'i lhe anágaba kini isinri'i uinbiari'i Xi'in

Tata Do Yebáha. Aníha kini akari'i itá su attiba

anka Cristuha. ¹⁴ Kini abitturu akari'i attiba ka

nuto-na. Ka nuná, naa lhe niiba radhákana

de abittu chi rise'e tsitsikana. Aníha-gaba ri'i,

abittu jeru tteba tsia leri'i ge ka nu nnelaba

rotsi'inu lekani ge bixaba elha rieni nu abittu

ixú ruga'akana ikiri'i. Ka nuná, naa lhe niiba

rukannakana ikiri'i len nu rule'ekinna ri'iha.

¹⁵ Ttaka ri'i nu uinlari'i, len elha si'i lasila tse'eri'i

udori'i tisa ge nu anka gwalí, kini anáchu nna

delo iyá nu uinri'iha tse'e tsitsiruri'i kini isinri'i akari'i attiba Cristuha. Benneha anke ttiba ikiri'i, delába lee nuha due lori'i. ¹⁶ Ttiba ka sitta latiri'i, ganna iyábakana tseba yieti ro'o luesikani, la'ania nna tsitsiba anka itúba latiri'i. Aníha-ba nuha Cristuha, benneha runie kini tseba se'e len luesiri'i lhe tutupaba ankari'i lhe rute ná len luesiri'i lhe. Kua ttu tтури'i ruínbari'i nu rakaba geri'i. Aníha nuha nna diari'i rise'e tsitsiruri'i lo neda geeha de rakin ge luesiri'i.

Lebi'i eyakale attiba ttu benne kubi

¹⁷ Neti de babaa len Jesús benne anke Xxanari'iha, de nuha nna rulisaa le lhe rinnabaa len lebi'i, abitturu tsekile uinle tti runi ka nu labí ankabiakinna Tata Do Yebáha. Ka nuná rekibakana ruinkana nu abittu dika ixú, nu resiaba lhe'e ikikani ruinkana. ¹⁸ Ttiba nu chulha ikini anka ka nuná, labí redí baakana elha nabani rute Tata Do Yebáha, de labí elha rieni do ikikani lhe de ruín tsitsi lastokani labí ria lekani. ¹⁹ Ka nuná labí elhittu yu'u lokani. Gwexunniba ruinkana iyá looba nu satsa; suna nunába do lekani ruinkana. ²⁰ Ttaka lebi'i laa anága bide-tile ge Cristuha, ²¹ ganna ttixka gwalínle chi biyieninle gebie lhe chi bidetile ka tisa ka nu anka gwalí, delába ka tisa ka nu rigixxi'akana ge Jesús-ni. ²² De nuha nna nu uka elha ruín gele ttuha, chinka gwalikua nuha, kumu nu satsa udá lele benle ttuha, bennittiba nuha le. ²³ Gwalotsea elha rulaba lee gele. ²⁴ Gwaleyaka attiba ttu benne kubi. Gwaluni deki lebi'i ben Tata Do Yebáha le atti tteba ankeha. Aníha ki akale benne gwalíga uinle nu dika ixú lhe uinle latsiru attiba ttu benne chi biriesie kini ake gebie.

²⁵ De nuha nna abitturu uin lele. Kua ttu ttule gwalinneba nu ankaba gwalí len ka betsi to geri'i, kumu iyábari'i ttú dhiba chi ankari'i, de chi baba len luesiri'i.

²⁶ Ttixka rise'enle, abittu ixegwile uinle ttu bixa nu satsa; abittu ni galhaba sá sa risa'abinle.

²⁷ Abittu dhielhale ge nu xxegwiha.

²⁸ Nu runi ubanaha, bitturu lhanana; kwenlana sina len ni'a náni. Uinna ttu nu dika ixú kini anáchu tee nu utena len ka benne riyasakanie.

²⁹ Abittu innele tisa satsa. Gwalinneba suna nu dika ixúba kini use'e tsitsile ka benne lhe kini udú tsena le ke tti iyienkanie nu inneleha.

³⁰ Abittu udú si'ile le Espíritu ge Tata Do Yebáha. Benneha bisiabie latile nna beya'ane kini ule'e deki chi ankale gebie ganna chi bisia sá ulhuxa loo Tata Do Yebáha odilábie ri'i.

³¹ Gwalikua nu satsa re lele lhe gwalikua iyá elha rise'iki gele lhe. Anágaba bittu rila'aba tsu'ule ttixka ridaka len luesile lhe bitturu inne satsa ge luesile lhe, gwalikua iyá nu satsa rulha lele lhe. ³² Latsirula gwaluyú luesile. Gwasatua le luesile lhe gwalidhí elha xen lasi ge luesile lhe. Gwaluni attigaba ben Tata Do Yebáha, benneha, de nu gwate Cristuha nna uxíe elha xen lasi gele.

5

Gwaluni latsiru atti galába ruin ttu benne chi du lhe'e xiani

¹ De nuha nna gwaluni atti tte ruin Tata Do Yebáha, kumu lebi'i ankale xi'inie nna rakanie gele, ² lhe anágaba akinle ge ka benne attiba ukani Cristuha geri'i nna bedá lebie betebie elha nabani geeha kini uttie utixe geri'i. Benneha

uke attiba ttu nimala ruttikana ki rutekana úna, delába úna nu rure tsena tti risinna arlo Tata Do Yebáha.

³ Gwaluni atti galába ka benne chi ankake ge Tata Do Yebáha. Abittu dhaa tisa gele innákana deki nu subi subiba reki lenle, lhe innákana deki ruinle iyába nu satsa o si innákana deki rudona lele gatta xxatta belhiu gele. ⁴ Anágaba bittu innele tisa satsa o tisa abittu ixú, kumu labí anka tse innele aní. Lebi'i gwalugwela Tata Do Yebáha ixkixaru. ⁵ Kumu lebi'i gwa yu xeabale, niru ttú ka nu risákana nu subi subi lhe ka nu ruinkana nu satsa lhe, ka nuná labí ralhákana dhíkana nu tse dhi ka benne chi rinnabia Cristuha ke lhe chi rinnabia Tata Do Yebáha lhe, nigaba ka nu raka xxatta lekani gatta belhiu gekani lhe. Kumu ka nuná de rudo xxattana lekani belhiu, de nuha nna ttiba ttu diosi reyaka belhuha gekani. ⁶ Bittu ixú yiele tsia lele ge ka nu rinnekana ka tisa abittu ixú. Kumu iyá nuní ruinna ki rise'iki Tata Do Yebáha nna ridhelhe elha disa ge ka nu abittu rudokana tisa gebie. ⁷ De nuha nna abittu iyietile uinle tti ruin ka nuná.

⁸ Kumu lebi'i itú ttuha attiba nu reki ata chulha ankale de benle nu satsa, ttaka nnanna de chi babale len Jesús benne anke Xxanari'iha, de nuha nna chiba rekile lhe'e xiani. Laxkala gwaltse'e gwaluni latsiru atti galába runi ttu benne chi due lhe'e xiani. ⁹⁻¹⁰ Gwalutte daa gasina anka nu ru'u le Jesús benne anke Xxanari'iha. Kumu ka benne rekike lhe'e xianiha, ankake benne tse lhe ankake benne runi attiba ankaba geni lhe. Anágaba rinnegabake nu ankaba gwalí. ¹¹ Abittu iyietile uinle nu abittu dika ixú, bittu

uinle luesi nu ruin ka nu reki ata anka chulha. Ka nuná, gwaligála kana deki satsaba anka nu ruinkana. ¹² Kumu nu satsa ruinkana gatsiha, axtaba rettuinri'i kixxi'ari'i geni. ¹³ Ttaka iyába nu raka gatsiha, ganna chi rilá loo geni, la'ania nna runaba benne geni, kumu xianiha nuha ruinna kini rilá iyá nu raka. ¹⁴ De nuha nna ra ka benne:

Lu nu ankalu ttiba ttu nu te'adhi, bebani,
 lhe beyadha lagwi ge ka nu anakana ttiba nu
 yatti,
 nna Cristuha udanie gelu.

¹⁵ De nuha nna gwaluyú tsitsi gasina anka elha ruin gele. Bittu uinle tti runi ttu nu abí yuu, gwaluinla tti runi ttu nu yuu. ¹⁶ Ttiru nnanna tee lo neda gele, gwaltse'e gwaluni nu anka tse, kumu ka sá chi se'eri'i nnanna, satsaba chi anka ka nuní. ¹⁷ De nuha nna bittu uinle tti ruin ka nu akaa elha rieni ikikani. Gwalutte dala nu raka le Jesús benne anke Xxanari'iha uinle. ¹⁸ Bittu dhusinle kumu elha ri'a-na runnittiba nuná le, ruimbale nu rakaba leni. Lebi'i gwalugwelhala tsu'u Espíritu ge Tata Do Yebáha itú latile kini uinle nu raka lebie. ¹⁹ Len tisa tsagwi gwalulisa luesile lhe gwalulha ka le'a to lhe. Itú iki itú lele gwalulha ge Jesús benne anke Xxanari'iha, ²⁰ lhe satía gwalugwe Tata Do Yebaa benne anke Xxudiri'iha ixkixaru ge iyá tte, de nu ben Jesús benne anke Xxanari'iha.

Pabluha rigixxi'abie gasina tse'e len ka benne biyú-na ka nuila geke

²¹ Lebi'i de tee elha rasi ge Tata Do Yebáha lhe'e lastole, de nuha nna gwaludo tisa ge

luesile. ²² Lebi'i ka benne nuila, udole tisa ge nu inná ka benne biyú gele-na attiba rudole tisa ge Jesús benne anke Xxanari'iha, ²³ kumu ka benne biyú-na nuná se'eke iki ka benne nuila-na, delába lake nuná rinnabiake ka benne-na attiba Cristuha, labie nuha anke ttiba iki ka benne ria leke bie, lake nna ankake ttiba latie. Kumu ttiba ikiri'i-ni, lana rinnabiana itúba latiri'i, aníha-gaba benneha, lee nuha rinnabie ke lhe rodilábie ke lhe. ²⁴ De nuha nna attiba ka benne ria leke Cristuha rudoke tisa ge nu rabie, anágaba ka benne nuila-na, ge iyába nu inná ka benne biyú geke-na, udoke tisa geni.

²⁵ Lebi'i nna ka benne biyú, akinle ge ka benne nuila gele-na attiba Cristuha ukanie ge ka benne ria leke bie, nna de lake nna betebie elha nabani geeha kini uttie utixe geke. ²⁶ Aníha benie kini ulesie ke ki ukake gebie de bocharie ke len indaha lhe len ka tisa geeha lhe, ²⁷ kini anáchu rapi edha linníbake otso dubie ke arlo la kwinaba labie, abittu tsiga akake arloe lhe bittu ruinke nu satsa lhe, sinuki akalake nari xú lhe itá su lhe. ²⁸ Aníha-gaba nuha ka benne biyú-na teeki akakanie ge ka benne nuila geke-na attiba rakabakanie ge latike, kumu ttu nu rakinna ge nuila geni, la gebani nuha rakinna. ²⁹ Kumu lanú ttu benne do abittu rakanie ge latie, sinuki rugo tselee na lhe ruyú tsitsilee na lhe, ruinbe attiba ruin Cristuha ruyú tsitsie ka benne chi ria leke bie, ³⁰ kumu ri'i chi ankari'i benne selari'e, ankabari'i attiba sitta latie lhe bela latie lhe.

³¹ “De nuha nna nubiyúha udharbana ka xxudi ixnáníha nna utsá náni len nuila geniha nna eyakakana attisidiba ttúba benne.”

³² Xxeniba anka nu rigixxi'aya-ni, labí rite daa tsenri'i nuní, delába rigixxi'aya ge Cristuha lhe ge ka benne ria leke bie lhe. ³³ Laxkala lebi'i ka benne biyú, kua ttu ttule akinle ge ka benne nuila gele-na attiba rakabin gele. Lebi'i nna ka benne nuila tsia lele ka benne biyú gele-na.

6

Pabluha rigixxi'abie gasina dika uyú ka xxudi ixná ka xi'inkani

¹ Lebi'i nna xa xi'ini to, de chi babale len Jesús benne anke Xxanari'iha, de nuha nna gwaludo tisa ge ka xxudi ixnále-na, kumu aná dika uinle. ²⁻³ Kumu lo ka yetsi ge Tata Do Yebáha ree: “Tsia lelu ka xxudi ixnálu kini saría tsena lu lhe kini itienlu dholu yiesi lo yu-ni lhe.” Tisa nu ra: “Tsia lelu ka xxudi ixnálu”, tisa-ni nuha nu sisi'a tte bodha'ane ree deki tseba saríana ri'i ganna uinri'i nu ra tisa-ni.

⁴ Lebi'i nna ka xxudi ixná, bittu utse'enle ka xi'inle-na. Gwaluyúla kana lhe gwaludhetila kinna, lhe gwalule'ela kinna uinkana tti raka le Jesús benne anke Xxanari'iha.

Pabluha rigixxi'abie gasina dika uin ka benne to'oke lo sina ge ka xxanake

⁵ Lebi'i ka nu to'ole lo sina ge ka nu ankakana xxanale yiesi lo yu-ni, bittu a udole tisa gekani; len elha rasi gwaluin nu innákana. Itú iki itú lele gwaludo tisa gekani, bittu delo tisaba uinle ttu bixa. Gwaluni attisidiba ge Cristuha-ba nuha rudole tisa. ⁶ Abittu suna ttiruba du xxanaleha rulannina gele nna jeru tteba ribenle sina kini eya'an tsele lenna. Ko'o. Lebi'i gwaluinla

attisidiba to'obale lo sina ge Cristuha. Itú iki itú lele uinle nu raka le Tata Do Yebáha. ⁷ Itú lele gwalikwen sina. Gwaluni attisidiba lo sina ge Jesús benne anke Xxanari'iha-ba nuha renle, bittu akinle deki lo sina ge ka benne se'e yiesi lo yu-niba nuha renle. ⁸ Lebi'i gwa yúbale, sila ankari'i nu to'ori'i lo sina ge ka xxanari'i o sila ankari'i nu abittu to'ori'i lo sina gekani, bixaba nu tse ruinri'i, Jesús benne anke Xxanari'iha gotebe geri'i kua nu tse benba ttu tturi'i.

⁹ Lebi'i ata ankale xxana ka sina, anágaba gwaluin len ka nu to'okana lo sina gele-na; lat-siru gwaluyú kana. Abittu gwedhaka disabakana uinle. Lebi'i gwa yu xeabale, ka nuná lhe lebi'i lhe, yebáha-la do benne anke Xxanale. Arlo benneha turo'oba daka iyári'i.

Tsitsi gwaltse'e lo neda ge Tata Do Yebáha

¹⁰ Nnanna xa betsi to, gwaltse'e tsitsi lo neda ge Tata Do Yebáha de chi babale len Jesús benne anke Xxanari'iha. Gwaludaxxu nu ra tsitsi leeha. ¹¹ Gwaluni attiba ttu soldadu duna nukuna xo iyya geni kini abittu aka gwe latini tti rithana, aníha-gaba lebi'i gwaludaxxu itú nu ra tsitsi le Tata Do Yebáha kini anáchu dhaale ese'ele lo nu satsa rulha le nu xxegwiha udhakana le. ¹² Kumu laa len ka bennega nuní rithari'i. Ri'i rithari'i len ka espíritu xxegwi reki lo be, delába ka nu rinnabiakana ata anka chulhaha lhe ra tsitsi lekani lhe nu rábakana raka lhe, len ka nuha-la nuní rithari'i. ¹³ De nuha nna gwaludaxxu itú nu tsitsi ra le Tata Do Yebáha kini dhaale tse'e tsitsile ganna chi bisia sá satele ttu bixa nu satsa nna ganna chi udaale lo iyá

nu sateleha, la'ania nna tse'e tsitsirule. ¹⁴ Tsitsi gwaltse'e, gwalinneba nu ankaba gwalí. Gwaluni attiba runi soldaduha chi duna di tsitsi lhe'eni ki tsiana itilhana. Anágaba lebi'i gwaltse'e gwaluni latsiru attiba ankaba geni, gwaluni attiba runi soldaduha duna taa iyya itúba ro'o lastoni kini abittu akana gwe tti itilhana. ¹⁵ Gaxaba diale gwaludo lele gwalikixxi'a ka tisa ge Jesucristuha, delába ka tisa runi kini ri'i rise'e tse lenri'i Tata Do Yebáha. ¹⁶ Aná nna tsitsi gwaltsia lele ge Tata Do Yebáha, kini abittu ixú yiele ge nu rulha le nu xzegwiha udhakana le. Gwaluni attiba ruin soldaduha taa xitsini ttu iyya bata kini nuha rudagana espada ge nu ritilha lennaha, ¹⁷ lhe anágaba gwaludo ikile deki Tata Do Yebáha-ba odilábie le. Gwaluni ttiba soldaduha duna yu'u cascu ikini kini abittu aka gwe ikini tti itilhana lhe anágaba, tti uin nu xzegwiha dhi yiena le, la'ania ixuinle ka tisa ge Tata Do Yebáha ki ekabile geni, kumu ka tisaha ankake ttiba espada ge Espírituha. ¹⁸ Satía gwalilhapi tisa len Tata Do Yebáha. Espíritu geeha-ba aka lenie le tti innabale lhe tti utso dule iyá tte arloe. Gwaltse'e ubeda lhe bittu udú siile a innabale len Tata Do Yebáha ge iyá ka benne chi ankake gebie. ¹⁹ Anágaba neti gwalinnaba kia len Tata Do Yebáha kini lee utebie tisa kia, kini tti innea nna abittu gasiti kixxi'aya nu labí chi yu ka benne geni itú ttuha, delába kixxi'aya ka tisa tse ka nu rigixxi'a ge Jesucristuha. ²⁰ Kumu Tata Do Yebáha udhelhe neti kini kixxi'aya ka tisaha, de nuha nna tea lisiyya. Laxkala gwalinnaba kia arloe kini abittu gasiti tti kixxi'aya ka tisaha,

gwanka aniha nna innebaa attiba chi daa loa innea.

Pabluha richú tise ka benne se'e lhe'esi Éfeso

²¹ Betsi to geri'i Tíquico-ni, benne-ni rakinri'i gebie. Labie nuní anke ttu nu rudo tisa rixúe lo sina ge Jesús benne anke Xxanari'iha. Labie kixxi'anie le iyá nu ratea lhe iyá nu runia lhe.

²² De nuha nna bedhelhe kini kixxi'anie le bixa ratetu lhe kini odú itte lele lhe.

²³ Xa betsi to kia, Xxudiri'i do yebáha lhe Jesucristu benne anke Xxanari'iha lhe, lake use'eke le xen su lasi lhe uinke kini akin ge luesile lhe anágaba uinke kini tsia tsitsi lele ke lhe. ²⁴ Lake edá leke aka lenke iyá ka benne, delába ka benne satía rakakanie ge Jesucristu benne anke Xxanari'iha. Amén.

**Ka Tisa ge Tata Jesucristuha
Zapoteco, Santa Ana Yareni: Ka Tisa ge Tata
Jesucristuha New Testament**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yareni

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 31 Jan 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

1fa271cb-de62-58fc-97c6-e1d0fa68b33d